

АНАЛІТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТАБІЛЬНІСТЮ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Для багатьох будівельних підприємств України основною причиною фінансової нестабільності та кризових явищ є незадовільна структура капіталу та нестача оборотних коштів. Це обумовлює пріоритетність управлінської діяльності для підприємств будівельного сектору на розробку та впровадження ефективних заходів на стабілізацію фінансового стану суб'єктів господарювання, що, у свою чергу, забезпечує розвиток виробничого потенціалу, достатній рівень платоспроможності, прибутковості та ділову активність. Запобігання розвитку кризових явищ на підприємствах будівельного сектору стає можливим за умов постійного фінансового моніторингу управлінським персоналом важливих індикаторів фінансового стану підприємства, як основи його подальшого розвитку.

Фінансовий стан є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, тому він визначається сукупністю виробничо-господарських факторів та характеризується як розміщенням та використанням активів так і джерелами їх формування. Індикатором фінансового стану будівельних підприємств є інтегральний показник (Z), який визначають за формулою:

$$Z=0,02 \times K1 + 1,7 \times K3 + 0,01 \times K4 + 0,3 \times K6 + 0,4 \times K7 + 2,9 \times K8 - 0,1$$

Відповідно чинних вимог «Порядку проведення оцінки фінансового стану потенційного бенефіціара інвестиційного проекту» [1] основними складовими цього критерія є наступні: Коефіцієнт покриття (ліквідність третього ступеня) - K1, Коефіцієнт фінансової незалежності - K3, Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом - K4, Коефіцієнт рентабельності продажів за фінансовими результатами від операційної діяльності - K6, Коефіцієнт рентабельності операційної діяльності - K7, Коефіцієнт рентабельності активів за чистим прибутком - K8.

Відповідно значущості впливу окремих показників на інтегральний результат спостерігаємо необхідність підтримання на високому рівні коефіцієнта фінансової незалежності, який показує частку власного капіталу у валюті балансу. Але для будівельних підприємств України (таблиця 1) спостерігається відсутність власного капіталу як джерела фінансування виробничої діяльності, що є ознакою передумов кризового фінансового стану. Поряд з цим можна констатувати, що нестача цього виду фінансових ресурсів показує тенденцію до зменшення.

Таблиця 1

Динаміка показників балансу
(за даними підприємств будівельної галузі України)

Показники	На 01.01.2018		На 01.01.2019		Індекси
	Сума, млн.грн.	Частка у валюті балансу	Сума, млн.грн	Частка у валюті балансу	
Актив					
1.Необоротні активи	66984.334	0.34559	79236.685	0.32308	1.18291
2.Оборотні активи	125998.649	0.65006	165123.442	0.67328	1.31052
3.Необоротні активи та групи вибуття	842.161	0.00434	892.613	0.00364	1.05991
Пасив					

4.Власний капітал	-26299.527	-0.13569	-25190.892	-0.10271	0.95785
5.Довгострок. зобов'язання	72046.750	0.37171	78190.052	0.31881	1.08527
6.Поточні зобов'язання	148045.783	0.76381	191997.819	0.78286	1.29688
7.Зобов'язання необоротних активів	32.139	0.00017	255.762	0.00104	7.95799
8.Баланс	193825.145	100	245252.741	100	1.26533

Розроблено автором за даними [2]

Важливо зазначити про використання будівельними підприємствами України довгострокового позикового капіталу, який за певних умов можна прирівняти до власних коштів, тому вважаємо позитивною динаміку збільшення обсягів довгострокових зобов'язань. Оскільки вищеозначена динаміка супроводжується зменшенням частки цієї складової фінансових ресурсів, то охарактеризуємо це як ознаку перспективи покращення фінансового стану будівельних підприємств.

Основним джерелом фінансування виробничої діяльності будівельних підприємств виступає короткостроковий позичений капітал, який показує тенденцію до зростання, а основним напрямком розміщення фінансових ресурсів є оборотні активи, але їх вартість не покриває поточних зобов'язань, що генерує фінансовий ризик для партнерів підприємств (таблиця 1). Приймаючи до уваги важливіші риси будівельної продукції, до яких можна віднести наявність щільного взаємозв'язку з партнерами (замовниками, інвесторами, постачальниками, субпідрядниками тощо), зазначимо необхідним враховувати потребу менеджерів у інформації та особливостях бізнес-процесів у будівництві включенням до системи показників відповідних індикаторів [3, с.106].

Перспективним напрямком є розвиток системи індикаторів ефективності управління фінансовим станом будівельних підприємств.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Наказ Міністерства фінансів України від 14.07.2016 № 616 «Про затвердження Порядку проведення оцінки фінансового стану потенційного бенефіціара інвестиційного проекту». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1095-16> (дата звернення: 08.02.2020)
2. Офіційний сайт Держкомітету статистики України. URL: <http://www.kiev.ukrstat.gov.ua/p.php3?c=1249&lang=1> (дата звернення: 08.02.2020).
3. Теоретико-методичні засади дослідження бізнес-процесів у підприємстві/ Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін. – Одеса: ППЦ «Белка».-2019.-169.